LIKKUTEI TORAH · SHIR HASHIRIM · MAAMAR 36

שימני כחותם על לבך כו׳

“Set Me as a Seal upon Your Heart”

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ״ל

Dedicated in honor of the Rebbe’s father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA
likuteitorah.com/likkutei-torah/shir-hashirim/36/

1 שימני כחותם על לבך כוי. הנה החותם הוא ענין תפילין חותם על לבך תפילין של ראש דהיינו רצועות דתליין על לבא חותם על זרועך תפלה של יד

"Set me as a seal upon your heart," etc. Now, the seal is the matter of tefillin: "a seal upon your heart" is the tefillin of the head, that is, the straps that hang over the heart; "a seal upon your arm" is the tefillin of the hand.

(ברבות בשה"ש [בשיר השירים] ע"פ זה ת"ז [תיקוני זהר] תיקון כ"ב ובזח"ג [ובזהר חלק ג] מצורע נ"ד ב' במדבר ק"כ ע"ב ועיין ברבות וישב פ' פ"ה גבי חותמך ופתילך ובפ' במדבר ספ"ה גבי ד"א [דבר אחר] ותהלתי אחטם לך כ'ו שימני כחותם)

(In the Midrash Rabbah on the Song of Songs, on this verse; the Tikkunei Zohar, Tikkun 22; and in the Zohar, Part III, Metzora 54b, [and] Bamidbar 120b. And see in the Midrash Rabbah, Vayeshev, section 85, regarding "your seal and your cord," and in Parshas Bamidbar, at the end of section 5, regarding "Another explanation: 'And My praise I will restrain for you,'" etc., "Set me as a seal.")

והיא בקשת כנס"י [כנסת ישראל] להיות החותם ממנה וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] תפילין דמארי עלמא מה כתיב בהו ומי כעמך כישראל כוי ומי גוי גדול כוי.

And this is the request of the Congregation of Israel (Knesses Yisrael): that the seal be of her. As our Sages, of blessed memory, said: "The tefillin of the Master of the world, what is written in them? 'And who is like Your people, like Israel,' etc., 'And who is a great nation,' etc."

וביאור ענין חותם זה הוא עד"מ יש חותם שחותמין אותו בשעוה ונעשה עוד חותם על השעוה

The explanation of this matter of a seal is, by way of analogy: there is a seal that one presses into wax, and another seal comes to be on the wax.

והנה אם האותיות שעל החותם שוקע נעשה על השעוה בולט ואם האותיות שעל החותם בולט נעשה על השעוה שוקע.

Now, if the letters on the seal are sunken, [they] come out raised on the wax; and if the letters on the seal are raised, [they] come out sunken on the wax.

2 ולהבין זה בנמשל הנה נודע שניצוץ אלהות מתלבש בנפש להיות שכל ומדות ומחשבה דבור ומעשה והוא בחי' אהבה המסותרת

To understand this in the analogue: it is known that a spark of G-dliness is enclothed in the soul, to become intellect and emotive attributes (middos), and thought, speech and action; and this is the level of the hidden love.

וצריך להוציאה מההעלם אל הגילוי להיות עולה למעלה כרשפי אש לצאת מנרתקה ונקרא בחי' הר שבולט מן מישור הארץ.

And one must bring it out from concealment into revelation, so that it rises upward like flashes of fire, to go out of its sheath; and this is called the level of a "mountain," which is raised up from the level plain of the earth.

וזהו לא כאברהם שקראו הר שבחי' הר הוא בחי' אברהם אהבה להיות ואהבת לשון רצון את הוי' שיהיה אלקיך ולא כמו שמלובש בנפש כוי

And this is [the meaning of] "Not like Avraham, who called it a mountain": for the level of a mountain is the level of Avraham, love, so that there be "And you shall love" (a term of will) "Havayah," that He be "your G-d," and not as [G-dliness] is enclothed in the soul, etc.

(ועמ"ש בד"ה כי ההרים ימושו ובד"ה קול דודי כוי מדלג על ההרים)

(And see what is written in the discourse beginning "For the mountains shall depart," and in the discourse beginning "The voice of my beloved," etc., "leaping upon the mountains.")

והיינו ע"י שמע ישראל ישראל הוא ניצוץ אלהות המלובש בנפש ומפוזר בפיזור הנפש בהתחלקות שכל ומדות מחשבה דבור ומעשה ושמע מלשון אסיפה וקיבוץ שיתקבץ למעלה לשרשו

And this is through "Hear, O Israel": "Israel" is the spark of G-dliness that is enclothed in the soul and scattered in the soul's dispersion, in its division into intellect and emotive attributes, thought, speech and action; and "Hear" (Shema) is a term of gathering and assembling, that it gather itself upward to its root.

מחמת כי הוי' אלקינו בחי' תרין ריעין כוי שההתחדשות מאין ליש הוא תמיד כמאמר המחדש בטובו כוי הוי' אחד בלי שום שינוי.

[This is] because "Havayah is our G-d" is the level of "two companions," etc., in that the renewal from nothing into something is constant, as [in] the saying, "Who in His goodness renews," etc.; [and] "Havayah is One," without any change.

לפי שאינו מלובש ממש כל הפועל בנפעל כי לא מחשבותי מחשבותיכם כוי רק בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] כי הארץ הלזו הגשמי' [הגשמיים / הגשמיות / הגשמית] הוא בחי' מל' דעשיה וג"ע [וגן עדן] תחתון היא מל' דיצירה וג"ע [וגן עדן] עליון מל' דבריאה

For the whole of the Maker is not actually enclothed in the made, for "My thoughts are not your thoughts," etc., but only "Blessed be the Name of the glory of His kingdom forever and ever." For this physical earth is the level of the Malchus (sovereignty) of the World of Asiyah (Action); the lower Gan Eden [the Garden of Eden of the souls] is the Malchus of the World of Yetzirah (Formation); and the upper Gan Eden, the Malchus of the World of Beriah (Creation).

והכל רק בחי' מל' בלבד צדיקים נהנין מזיו השכינה ושכינה היא מל' שהיא בחי' שם בלבד יחיד חי העולמים מלך

And all [of it is] only the level of Malchus alone: "the righteous delight in the radiance of the Shechinah (Divine Presence)," and the Shechinah is Malchus, which is the level of a name alone: "the Unique One, Life of the worlds, King."

ולכן ואהבת את הוי' אלקיך כי מי לי בשמים כוי כלה שארי ולבבי כוי בבחי' ובכל מאדך בלי גבול שאין לו כלי המגביל רק לדבקה בו ממש באי"ס ב"ה מקור החיים מקור התענוגים.

Therefore, "You shall love Havayah your G-d": for "Whom have I in heaven," etc.; "My flesh and my heart pine away," etc., at the level of "and with all your might," without limit, which has no vessel that limits [it]; only to cleave to Him actually, to the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, the Source of life, the Source of delights.

אך איך יבוא למדרגה זו הוא ע"י פסוד"ז [פסוקי דזמרה] וברכות ק"ש [קריאת שמע] פסוד"ז [פסוקי דזמרה] רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות לזמר עריצים על ידי רוממות אל

But how does one come to this rung? It is through Pesukei deZimra (the Verses of Praise) and the blessings of the Shema. Pesukei deZimra: "The exaltations of G-d in their throat, and a double-edged sword": to prune away (lezamer) the tyrants by means of the exaltations of G-d.

ק"ש [קריאת שמע] וברכות ק"ש [קריאת שמע] איך שהמלאכים מקדישים בבחי' ביטול והאופנים ברעש גדול מפני שהם בבחי' יש אלף אלפין ורבו רבבן

The Shema and the blessings of the Shema: how the angels sanctify [Him] in a state of self-nullification (bittul), and the Ofanim [an order of angels] with a great noise, because they are at the level of yesh (something), "a thousand thousands and myriads of myriads."

וכשרואין ביטול היש כי קדוש הוי' צבאות דהיינו הנמשך בצבאות הוא עצמו בחי' קדוש ומובדל ע"כ מרעישים בקול רעש גדול.

And when they see the nullification of the yesh, that "Holy is Havayah of Hosts" (that is, He who is drawn into the hosts is Himself at the level of holy and separate), therefore they clamor with a sound of great noise.

משא"כ שרפים עומדים ממעל לו וכ"ש [וכל שכן] הארץ וכל אשר עליה צ"ל יותר בקול רעש גדול מחמת ביטול היש

Not so "the Seraphim, standing above Him"; and all the more so "the earth and all that is upon it" must be even more "with a sound of great noise," because of the nullification of the yesh.

וזהו ענין ק"ש [קריאת שמע] בבחי' רעש על הביטול למהוי אחד באחד עד שמסיים אני הוי' אלקיכם ממש ואח"כ שמו"ע [שמונה עשרה] תפלה בלחש כמדבר באזני המלך בלחישו

And this is the meaning of the Shema: at the level of noise over the nullification, "to be one with the One," until one concludes, "I am Havayah your G-d," in actual fact. And afterwards [comes] the Shemoneh Esreh, the prayer in a whisper, like one who speaks into the ears of the king in a whisper.

וע"ז אומרים אדני שפתי תפתח כדי להיות ופי יגיד תהלתך ברוך אתה כוי וכ"ז [וכל זה] נקרא בחי' הר הוא גילוי האהבה המסותרת לצאת מהעלם אל הגילוי כוי

And about this we say, "Ado-nai, open my lips," so that there be "and my mouth will declare Your praise": "Blessed are You," etc. All this is called the level of a "mountain": it is the revelation of the hidden love, going out from concealment into revelation, etc.

אך יש עוד בחי' הר ההר הר ע"ג [על גבי] הר בחי' כפה עליהם הר כגיגית שנמשך הר העליון ע"ג [על גבי] הר התחתון להיות הר ע"ג [על גבי] הר

But there is a further level of "mountain": Hor HaHar ("the mountain of the mountain"), a mountain upon a mountain, the level of "He overturned a mountain upon them like a tub," in which the upper mountain is drawn down upon the lower mountain, so that there is a mountain upon a mountain.

כי ע"י בחי' ובכל נפשך לאתדבקא רוחא ברוחא מחשבה במחשבה כו' נמשך אתערותא דלעילא מאליו וממילא בלא יגיעה להיות והיו הדברים האלה אשר אנכי כו'

For through the level of "and with all your soul," "to cleave spirit to spirit," thought with thought, etc., an arousal from above is drawn down of itself and automatically, without toil, so that there be "And these words which I [command you]," etc.

והוא בחי' הר העליון כי אורייתא מחכמה נפקת פי' חכמה שבבחי' ביטול (כי כולם בחכמה עשית ומה יתרון לחכמת התורה אלא שהיא חכמה שבבחי' ביטול שמן משחת קדש)

And this is the level of the upper mountain, for "the Torah comes forth from Chochmah (wisdom)": that is, Chochmah that is in a state of bittul. (For "You made them all with Chochmah"; so what advantage has the Chochmah of the Torah? Only that it is Chochmah in a state of bittul, "holy anointing oil.")

שכל התורה היא להביא הכל לבחי' ביטול לאחד לזכות את הזכאי ולחייב את החייב ולהפריד הרע מן הטוב לברר כו'

For the whole Torah is to bring everything to the level of bittul to the One: to acquit the innocent and to convict the guilty, and to separate the evil from the good, to sift [it], etc.

ובחכמה אתברירו להיות ביטול לה' אחד ע"י רמ"ח מ"ע [מצות עשה] ושס"ה ל"ת [לא תעשה] ע"י מ"ע [מצות עשה] לדבקה שהם רמ"ח איברים דמלכא כלים ומכון לשבתו ית' וע"י ל"ת [לא תעשה] להפריד הרע כו'

And "through Chochmah they are sifted," so that there be bittul to the One G-d, through the 248 positive commandments and the 365 prohibitions: through the positive commandments, to cleave [to Him], for they are "the 248 limbs of the King," vessels and a foundation for His dwelling, may He be blessed; and through the prohibitions, to separate the evil, etc.

ובחי' ביטול זה נמשך באתערותא דלתתא להעלות את הנפש להיות מה הוא רחום כו' אשר קדשנו במצותיו במצותיו דייקא וע"ז נאמר ותרם כראם קרני בלותי בשמן רענן:

And this level of bittul is drawn down through an arousal from below, raising up the soul, so that there be "Just as He is compassionate," etc.; "Who has sanctified us with His commandments," "with His commandments" specifically. And of this it is said, "You have raised my horn like a wild ox; I am anointed with fresh oil."

3 ב וכל זה הוא בחי׳ עליות העולמות ממטה למעלה והוא בחי׳ חותם הבולט ונעשה מלמעלה למטה בחי׳ חותם השוקע

2. All this is the level of the ascents of the worlds from below upward, and this is the level of the raised seal; and from above downward there comes to be the level of the sunken seal.

כי לאו דאית לך צדק ידיעא ולאו מכל מדות כו׳ אלא ע״י אתעדל״ת [אתערותא דלתתא] כל העוסק בתורה הקב״ה שונה כנגדו כו׳ התלבשות אור א״ס ב״ה בחכמה כו׳

For "it is not that You have a known righteousness," and "not of any of the attributes," etc.; rather, through an arousal from below ("Whoever engages in Torah, the Holy One, blessed be He, studies opposite him," etc.) [comes] the enclothing of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, in Chochmah (wisdom), etc.

ועשיתם אתם כתיב לעשות ולקיים את כל דברי כו׳

It is written, "And you shall do them," [spelled] atem (you): "to do and to fulfill all the words of," etc.

(ועמ״ש בד״ה ועשית ציץ גבי ופתחת עליו פתוחי חותם ועמ״ש בד״ה השמים כסאי בפי׳ לעשות ולקיים כו׳ עד וזהו השמים כסאי כו׳ ע״ש וזהו ענין אחד עם מש״כ [מה שכתוב] בענין החותם שוקע שנמשך מלמעלה ע״י הבליטה שמלמטה)

(And see what is written in the discourse beginning "And you shall make a tzitz [the High Priest's gold head-plate]," regarding "and you shall engrave upon it the engravings of a seal"; and see what is written in the discourse beginning "The heavens are My throne," on the explanation of "to do and to fulfill," etc., up to "And this is [the meaning of] 'The heavens are My throne,'" etc.; see there. And this is one and the same matter as what is written about the sunken seal, which is drawn down from above through the raising from below.)

וזהו ענין שוקע וירד ה׳ על הר סיני שנעשה התלבשות אור א״ס בבחי׳ העלם כו׳

And this is the matter of "sunken": "And Havayah descended upon Mount Sinai," for there came about the enclothing of the Infinite Light in a state of concealment, etc.

וזהו תפילין של יד דמיושב שהוא כנגד ק"ש [קריאת שמע] וברכותיה בחי' תפלה דמיושב בחי' רעש גדול ממטה למעלה קדש לי כל בכור הוא חכמה ראשית וכנגד זה מלמעלה למטה למען תהיה תורת ה' אורייתא מחכמה נפקת בפיך בבחי' שוקע.

And this is the tefillin of the hand, [put on] seated, which corresponds to the Shema and its blessings, the level of the prayer [said] seated, the level of "great noise," from below upward: "Sanctify to Me every firstborn," this is Chochmah, [called] "first." And corresponding to this, from above downward: "So that the Torah of Havayah" ("the Torah comes forth from Chochmah") "may be in your mouth," in the manner of sunken.

4 ופ' שנייה יציאת מצרים הוא גילוי האהבה המסותרת מהעלם המוח אל הלב שכל זמן שהוא במוח לבד הוא בבחי' מיצר וגלות שאינה בגילוי.

And the second section, the Exodus from Egypt, is the revelation of the hidden love from the concealment of the mind into the heart. For as long as it is in the mind alone, it is in a state of constriction (meitzar) and exile, for it is not revealed.

משא"כ בהתגלות נקרא בחי' לידה ומולדותיך ומכורותיך ביום הולדת כו' והוא בחי' גילוי השמחה של מצוה אם הבנים שמחה תחת אשר לא עבדת כו' בשמחה כו'

Whereas when it is revealed it is called the level of birth: "And your births and your origins, on the day [you were] born," etc. And this is the level of the revelation of the joy of a mitzvah, "a joyful mother of children"; "because you did not serve," etc., "with joy," etc.

והיינו גילוי פ' שמע והיה א"ש [אתי שפיר] שהם אהוי"ר [אהבה ויראה] ובמעשה הגילוי הוא בצדקה כשם שע"י פרשה ראשונה נמשך תורה כך ע"י פרשה זו נמשך צדקה שהוא בחי' רחמנות וע"י מעורר למעלה ג"כ בחי' רחמנות

That is, the revelation of the sections Shema and Vehayah Im Shamoa, which are love and awe. And in deed, the revelation is in charity: just as through the first section Torah is drawn down, so through this section charity is drawn down, which is the level of compassion; and through this one arouses above, too, the level of compassion.

כי לאו מכל מדות כו שהרחמנות הוא התפעלות ולא שייך זה באור א"ס ב"ה שאין בו שום שינוי רצון ח"ו [חס ושלום] אלא שמתלבש בבחי' רחמנות ע"י מעשה הצדקה

For "not of any of the attributes," etc., since compassion is an emotional stirring, and this does not apply to the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, in which there is no change of will whatsoever, G-d forbid; but rather it is enclothed in the level of compassion through the deed of charity.

באתערותא דלתתא אתערותא דלעילא כן צדקה לחיים כן ובסיס לחיי החיים מכון לשבתך

Through an arousal from below, [there comes] an arousal from above. "Charity is a base (kein) for life": a base and pedestal for the Life of life, "a foundation for Your dwelling."

וזהו ג"כ בחי' שוקע מלמעלה למטה כי להיות התלבשות אור א"ס ב"ה במדות הוא ענין שוקע ובחי' העלם.

And this too is the level of sunken, from above downward; for the enclothing of the Infinite Light, blessed be He, in the emotive attributes (middos) is a matter of sunken and the level of concealment.

5 והנה כל ענין חותם זה שממטה למעלה הוא בולט ומלמעלה למטה הוא שוקע נקרא חותם על זרועך כי שמאלו תחת לראשי.

Now, this whole matter of the seal, which from below upward is raised and from above downward is sunken, is called "a seal upon your arm," for "His left hand is under my head."

לראשי אותיות ישראל ולהיות תחת לראשי דהיינו להיות גורם העלאת ישראל הוא ניצוץ אלקות מלמטה למעלה הוא מבחי' שמאלו:

"My head" (lerashi) has the letters of Yisrael; and to be "under my head," that is, to be the cause of the elevation of Israel, the spark of G-dliness, from below upward, is from the level of "His left hand."

6 ג אך בחי' חותם הב' שממטה למעלה הוא שוקע הוא ענין שמו"ע [שמונה עשרה] תפלה בלחש השתחוואות בחי' ביטול באור א"ס ב"ה ממש (וכמ"ש בד"ה יהודה אתה יודוך וסד"ה השמים כסאי הנ"ל בפי' איזה בית כו')

3. But the level of the second seal, which from below upward is sunken, is the Shemoneh Esreh, the prayer in a whisper, the bowings, the level of self-nullification (bittul) in the very Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He. (As is explained in the discourse beginning "Yehudah, you, your brothers shall acknowledge," and at the end of the discourse beginning "The heavens are My throne," mentioned above, in the explanation of "Which house," etc.)

והלוואי שיתפלל אדם כל היום הוא ענין רשימו להיות ונפשי כעפר לכל ולא בבחי' יש שאינו יכול לבטל א"ע [את עצמו] רק בטל רצונך כו'

"Would that a person would pray the whole day": this is the matter of a reshimu (impression), so that there be "and let my soul be as dust to all," and not at the level of yesh (something), which cannot nullify itself; but rather "Nullify your will," etc.

והיינו בבחי' מצות ל"ת [לא תעשה] שהם למעלה מבחי' מ"ע [מצות עשה] שמי עם י"ה שס"ה שבחי' תפילין של יד הוא בחי' ו"ה לדבקה בו במ"ע [במצות עשה] להיות העלאה בבחי' הר כו'.

And this is at the level of the prohibitions, which are above the level of the positive commandments: "'My Name' (shemi) with yud-hei, 365." For the level of the tefillin of the hand is the level of vav-hei: to cleave to Him through the positive commandments, so that there be an elevation at the level of a "mountain," etc.

אבל י"ה הוא להיות הביטול במצות ל"ת [לא תעשה] בבחי' לא כו' וע"ז נמשך מלמעלה חותם הבולט

But yud-hei is that there be the bittul in the prohibitions, at the level of "not," etc. And through this the raised seal is drawn down from above.

כי הנה בזמן שאין בהמ"ק [בית המקדש] קיים אותותינו לא ראינו כו' שהכל הוא בבחי' העלם ועמ"ש מזה בד"ה אני ישנה ולבי ער. משא"כ לע"ל [לעתיד לבוא] ולא יכנף עוד מוריך כו'.

For at a time when the Holy Temple is not standing, "Our signs we have not seen," etc., for everything is in a state of concealment; and see what is written about this in the discourse beginning "I am asleep, but my heart is awake." Whereas in the Time to Come, "and your Teacher will no longer be hidden," etc.

7 וביאור ענין זה הנה יש תורה ויש תורה יש תורה ודברי אשר שמתי בפיך בבחי' שוקע להיות התלבשות אור א"ס ב"ה בחכמה והחכמה היא לבוש כמ"ש עוטה אור כשלמה.

The explanation of this matter: there is Torah and there is Torah. There is Torah [of] "And My words which I have placed in your mouth," in the manner of sunken, being the enclothing of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, in Chochmah (wisdom); and Chochmah is a garment, as it is written, "He wraps Himself in light as in a garment."

אך שלא יהיה לבוש זה מסתיר ומעלים את אור א"ס המלובש בה אלא כי עין בעין יראו כוי

But [the other is] that this garment should not hide and conceal the Infinite Light that is enclothed in it, but rather "For eye to eye they shall see," etc.,

חשף ה' את זרוע קדשו כוי וראו כל אפסי ארץ כוי לעיני הגוים גלה צדקתו כוי ע"ז נקרא קורא בתורה.

"Havayah has bared His holy arm," etc., "and all the ends of the earth shall see," etc., "before the eyes of the nations He has revealed His righteousness," etc.: for this, one is called "one who reads (kore) in the Torah."

כי ענין לימוד התורה אף שכבר יודע ההלכה מצוה לעסוק בה כדי להמשיך אור א"ס ב"ה שיהיה גילוי אור א"ס למטה ולא יהיה הלבוש מסתיר כלל

For the matter of Torah study: even when one already knows the halachah, it is a mitzvah to engage in it, in order to draw down the Infinite Light, blessed be He, so that there be a revelation of the Infinite Light below, and the garment not hide at all.

וגילוי זה הוא וימינו תחבקני כאדם החובק את חבירו ואינו מניחו ליפרד כוי (ועמ"ש סד"ה כי תשמע בקול)

(And see what is written at the end of the discourse beginning "If you will listen to the voice.") And this revelation is "and His right hand embraces me," like a person who embraces his friend and does not let him part, etc.

ועמ"ש מענין וימינו תחבקני בד"ה ביום השמע"צ ונקרא כחותם על לבך מרצועות דתליין [השמיני עצרת] על ליבא

And see what is written on the matter of "and His right hand embraces me" in the discourse beginning "On the eighth day, an assembly." And it is called "as a seal upon your heart," from the straps that hang over the heart.

כי הנה התפילין הם אותיות הכתובים על הקלף וצריך להיות מוקף גויל מדי רוחותיו כי האותיות הם בחי' העלאת הנפש בהשגתה.

For the tefillin are letters written on the parchment, and [each letter] must be surrounded by parchment on its four sides, for the letters are the level of the ascent of the soul in its comprehension.

אבל הקלף הוא למעלה מן האותיות כי הוא הנושא וסובל את האותיות והנה קלף זה הוא העור שממנו הרצועות

But the parchment is above the letters, for it is what bears and carries the letters. And this parchment is the hide from which the straps [come].

הכל הוא רק בחי' [ביה] עור בהמה טהורה והרצועות הנמשכות מן הקלף הזה הם תליין על ליבא להיות גילוי האהבה בלב להיות וימינו תחבקני.

All of it is only the hide of a pure animal. And the straps that extend from this parchment hang over the heart, so that there be a revelation of the love in the heart, so that there be "and His right hand embraces me."

8 וזהו שימני כחותם על לבך כי עזה כמות אהבה כמו שהנשמה אע"פ [אף על פי] שאינה צריכה לגוף מ"מ קשה עליה פרידתה הגם שהגוף מחשיך ומעלים את אור הנשמה לפי שהגוף הוא הכלי להנשמה

And this is "Set me as a seal upon your heart, for love is strong as death": just as the soul, although it does not need the body, nevertheless finds its separation [from it] hard, even though the body darkens and conceals the light of the soul, because the body is the vessel for the soul.

כך מבקשת כנס"י [כנסת ישראל] שימני כחותם על לבך אע"פ [אף על פי] שיהיה חשך והעלם דאזיל אנה ואנה כו' דיוקנא אשתאר בך הוא בחי' הביטול בשמו"ע [בשמונה עשרה]

So the Congregation of Israel asks, "Set me as a seal upon your heart," even though there will be darkness and concealment: "that [I] go here and there," etc., "the image remains in you." This is the level of the self-nullification (bittul) in the Shemoneh Esreh.

ואע"פ [ואף על פי] שאחר התפלה האהבה היא חולפת ועוברת יהיה כחותם להיות וימינו תחבקני כאדם החובק את חבירו מאחוריו כך תהיה וימינו תחבקני אפי' [אפילו] בבחי' אחוריים דהיינו כשפונה אנה ואנה

And although after the prayer the love passes and goes away, it will be like a seal, so that there be "and His right hand embraces me": as a person who embraces his friend from behind, so there will be "and His right hand embraces me" even at the level of the back, that is, when one turns here and there.

מפני שכנס"י [שכנסת ישראל] היא בחי' כלי וכמ"ש נושאי כלי ה' שבשעת התפלה הוא בבחי' ביטול ולכן דייקא אשתאר להיות הלואי שיתפלל אדם כל היום כנ"ל

Because the Congregation of Israel is the level of a vessel, as it is written, "those who bear the vessels of Havayah," for at the time of prayer one is in a state of bittul, therefore [it says] specifically "remains," so that there be "Would that a person would pray the whole day," as mentioned above.

(ועיין בזהר ויחי דף רמ"ד סע"ב [סוף עמוד ב] ודף רמ"ה ובמשפטים דף קי"ד ע"א)

(And see in the Zohar, Vayechi, folio 244, at the end of side b, and folio 245, and in Mishpatim, folio 114a.)

וזהו אשה כי תזריע וילדה זכר וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] אשה מזרעת תחלה יולדת זכר

And this is "A woman, when she conceives and gives birth to a male"; and our Sages, of blessed memory, said, "[If] the woman emits seed first, she gives birth to a male."

פי' כשההעלאה ממטה למעלה הוא בבחי' שקיעה כי יסוד דנוק' [דנוקבא] שוקע והיא בחי' היראה כענין ותתצב אחותו מרחוק ועי"ז יולדת זכר שנמשך מלמעלה בחי' חותם בולט.

That is: when the ascent from below upward is in the manner of sinking, for the Yesod (foundation) of Nukva (the feminine) is sunken, and this is the level of awe, as in "And his sister stationed herself at a distance"; and through this she gives birth to a male, that is, the level of the raised seal is drawn down from above.

9 וזהו וצאצאיו חתם באות ברית קדש. ועמ"ש בפ' ויקהל ע"פ קחו מאתכם תרומה בענין אתכפיא ואתהפכא

And this is "and his offspring He sealed with the sign of the holy covenant." And see what is written in Parshas Vayakhel on the verse "Take from among you an offering," on the matter of subjugation (iskafya) and transformation (is'hapcha).

איך שע"י אתכפיא בבחי' נפשי כעפר מעורר אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] מבחי' סוכ"ע למעלה ממה שמעורר ע"י בחי' אתהפכא כוי ע"ש וזהו ג"כ ממש כענין המבואר כאן.

[There it explains] how through subjugation, at the level of "my soul [be] as dust," one arouses an arousal from above from the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), higher than what one arouses through the level of transformation, etc.; see there. And this too is exactly like the matter explained here.

ועמ"ש בפי' בחקתי ע"פ ואפו עשר נשים כוי דר"ל [דרוצה לומר] שעשר כחות שבנפש יהיו בחי' נוק' [נוקבא]

And see what is written in Parshas Bechukosai on the verse "And ten women shall bake," etc., which means that the ten powers of the soul should be at the level of Nukva (the feminine),

דהיינו שידע שבאמת הטוב שיש בו הוא מקבל זה מלמעלה שבעל האמת נותן לו האמת ע"ד והי' יגיה חשכי כוי וזהו ג"כ ענין אשה כי תזריע כוי:

that is, that he know that in truth, the good that is in him, he receives it from above, that the Master of truth gives him the truth, in the manner of "and Havayah illuminates my darkness," etc. And this too is the matter of "A woman, when she conceives," etc.

(עוי"ל [עוד יש לומר] בענין שימני כחותם שהם תפילין כי הנה ענין הקב"ה מניח תפילין היינו מה שנמשך אא"ס [אור אין סוף] ומאיר בחכ' [בחכמה] ובינה כוי

(One may further say, on the matter of "Set me as a seal," that they are tefillin: for the matter of "the Holy One, blessed be He, puts on tefillin" is that the Infinite Light (Or Ein Sof) is drawn down and shines in Chochmah (wisdom) and Binah (understanding), etc.

ולכן בפי' ראשונה נאמר כי מי גוי גדול כוי. ומי גוי גדול. כי היא חכמה עילאה ובהתלבשות אא"ס [אור אין סוף] בחכמה עילאה דאורייתא מחכמה נפקת אזי ישראל נראים גוי גדול וכמש"ש [וכמה שכתוב שם] בדה"ה כי עמך מק"ח [מקור חיים] בענין השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל כוי יעו"ש [יעויין שם].

And therefore in the first section it is said, "For who is a great nation," etc., and "And who is a great nation," for it is the higher Chochmah (Chochmah Ila'ah); and when the Infinite Light is enclothed in the higher Chochmah, for "the Torah comes forth from Chochmah," then Israel appear as "a great nation." And as is written there, in the discourse beginning "For with You is the source of life," on the matter of "Look down from Your holy dwelling, from heaven, and bless Your people Israel," etc.; see there.

והנה החכמה נק' חותם כמ"ש בד"ה אלה מסעי בענין ויכתוב משה כי חותמו של הקב"ה אמת וזהו מדרגת החכמה.) (ועיין בסש"ב [בספר של בינונים] פרק ל"ה בהג"ה [בהגהה]).

Now, Chochmah is called a seal, as is explained in the discourse beginning "These are the journeys," on the matter of "And Moshe wrote": for "the seal of the Holy One, blessed be He, is truth," and this is the rung of Chochmah.) (And see Sefer Shel Beinonim [Tanya], chapter 35, in the gloss.)

וזהו שימני כחותם שבתפילין דמארי עלמא שהן חותמו של הקב"ה מה כתיב בהו כי מי גוי גדול כו'

And this is "Set me as a seal": [as the seal] that is in the tefillin of the Master of the world, which are the seal of the Holy One, blessed be He. What is written in them? "For who is a great nation," etc.

אף כי עכשיו אותותינו לא ראינו זהו לפי שההמשכה מבחי' חותם שוקע ועמ"ש סד"ה ואלה שמות בנ"י [בני ישראל] הבאים מצרימה.

Though now "our signs we have not seen," this is because the drawing-down is from the level of the sunken seal. And see what is written at the end of the discourse beginning "And these are the names of the children of Israel who came to Egypt."

אך לע"ל [לעתיד לבוא] כי עין בעין יראו זהו ענין חותם בולט והיינו לפי שיהיה גילוי בחי' חכמה עילאה סתימא דכל סתימין כו'

But in the Time to Come, "For eye to eye they shall see": this is the matter of the raised seal. That is, because there will be a revelation of the level of the higher Chochmah, "the most hidden of all hidden," etc.

וזהו כחותם על לבך וימינו תחבקני בחי' חסד דלגאו הנק' חסד דקשוט (באד"ר [באדרא רבא] קל"ג ב') בחי' מקור האמת שהוא ית' אחד האמת ואין זולתו כו'.

And this is "as a seal upon your heart," "and His right hand embraces me": the level of the inner Chesed (kindness), which is called "the Chesed of truth" (in the Idra Rabba [a section of the Zohar], 133b), the level of the Source of truth: that He, may He be blessed, is the true One, and there is nothing besides Him, etc.

ועפ"ז [ועל פי זה] אפ"ל [אפשר לומר] מ"ש בגמרא (פ"ק [פרק קמא] דתענית דף ד') שני דברים שאלה כנס"י [כנסת ישראל] שלא כהוגן והקב"ה השיב כהוגן. א' ויבא כגשם והקב"ה השיבה אהיה כטל כו'.

And according to this one may explain what is said in the Gemara (first chapter of Taanis, folio 4): The Congregation of Israel asked for two things improperly, and the Holy One, blessed be He, answered properly. The first: "And He will come like the rain," and the Holy One, blessed be He, answered her, "I will be like the dew," etc.

הב' שימני כחותם כו' והקב"ה השיבה הן על כפים חקותיך ובשה"ש [ובשיר השירים] רבה בפסוק שימני כחותם מבואר הענין באריכות יותר והנה ענין ויבוא כגשם זהו ענין אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] הבאה ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] ואד יעלה כו'

The second: "Set me as a seal," etc., and the Holy One, blessed be He, answered her, "Behold, upon [My] palms I have engraved you." And in Shir HaShirim Rabbah, on the verse "Set me as a seal," the matter is explained at greater length. Now, the matter of "And He will come like the rain" is the matter of an arousal from above that comes through an arousal from below: "And a mist went up," etc.

אבל אהיה כטל הוא אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] שנמשכה מאליה שלא ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] מבחי' שאין אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] מגעת שם כמ"ש במ"א בד"ה האזינו השמים.

But "I will be like the dew" is an arousal from above that is drawn down of itself, not through an arousal from below, from a level that an arousal from below does not reach, as is explained elsewhere, in the discourse beginning "Give ear, O heavens."

10 ועד"ז יובן ג"כ ענין שימני כחותם כי הנה עד"מ החותם הוא עשיה גשמיות שחוקק שמו על החותם רק שמ"מ הוא קיום על כל דבר.

And in the same way the matter of "Set me as a seal" will also be understood. For, by way of analogy, the seal is a physical making: one engraves his name on the seal; but nevertheless it is a confirmation of every matter.

והוא ענין חכמה עילאה שנקרא חותמו של הקב״ה אמת והחכמה נקרא עשייה אצלו יתי׳ כמ״ש כולם בחכמה עשית ויש בזה חותם בולט וחותם שוקע ח״ע [חכמה עילאה] וח״ת [וחכמה תתאה] כנ״ל.

And this is the matter of the higher Chochmah (Chochmah Ila'ah), which is called "the seal of the Holy One, blessed be He," [which is] "truth"; and Chochmah is called a "making" in relation to Him, may He be blessed, as it is written, "You made them all with Chochmah." And in this there are a raised seal and a sunken seal, the higher Chochmah and the lower Chochmah (Chochmah Tata'ah), as mentioned above.

11 וכוונת הבקשה בזה כי בהתלבשות א״ס בחכמה דאורייתא מחכמה נפקת שם נראה כנס״י [כנסת ישראל] לדבר חשוב מאד נעלה שבכל התורה נאמר דבר אל בני ישראל צו את בנ״י [בני ישראל] כו׳ אבל בבחי׳ שלמעלה מהחכמה כתיב אם צדקת כו׳.

And the intent of the request in this is that in the enclothing of the Infinite One (Ein Sof) in Chochmah (wisdom), for "the Torah comes forth from Chochmah," there the Congregation of Israel appears as something very important [and] exalted, for in the whole Torah it is said, "Speak to the children of Israel," "Command the children of Israel," etc.; but at the level that is above Chochmah, it is written, "If you are righteous," etc.

12 ולכן בקשה שימני כחותם דוקא. והקב״ה השיבה כהוגן הן על כפים חקותיך כי בקשתה זו שימני כחותם הוא נקרא עדיין שלא כהוגן

Therefore she asked specifically, "Set me as a seal." And the Holy One, blessed be He, answered her properly, "Behold, upon [My] palms I have engraved you." For this request of hers, "Set me as a seal," is still called improper.

שהרי החותם הוא עדיין עשייה גשמיות ודבר נבדל מהעצמות וכך אור א״ס ב״ה מרומם רבות מדרגות אין קץ למעלה מהחכמה כמ״ש בספ״ט [בספר של בינונים] ח״ב [חלק ב׳] ספ״ט

After all, the seal is still a physical making and a thing separate from the essence; and so the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, is exalted by many rungs, without end, above Chochmah (wisdom), as is explained in Sefer Shel Beinonim [Tanya], Part II, at the end of chapter 9.

ואף בחי' הנקרא חותם בולט בחי' גילוי נפלאות כמו יצ"מ [יציאת מצרים] ולא כמו שאותותינו לא ראינו הרי כתיב עושה פלא שגם בחי' פלא הוא עשייה גשמיות אצלו ית' שנקרא אדון הנפלאות וכמ"ש מזה בד"ה אשירה להוי' כי גאה גאה.

And even the level called the raised seal, the level of the revelation of wonders such as the Exodus from Egypt, and not as [when] "our signs we have not seen": behold, it is written, "making wonders," for even the level of a wonder is a physical making in relation to Him, may He be blessed, who is called "Master of wonders." And as is explained about this in the discourse beginning "I will sing to Havayah, for He is most exalted."

אבל באמת ישראל עלו במחשבה שהיא בחי' מחשבה הקדומה שלמעלה מהחכמה ועמ"ש בד"ה למנצח על השמינית ומ"ש בפ' ציצית בענין פי' ישראל לי ראש.

But in truth, "Israel arose in thought," which is the level of the primordial thought that is above Chochmah. And see what is written in the discourse beginning "For the conductor, on the Sheminis [the eight-stringed harp]," and what is written in Parshas Tzitzis on the explanation of "Yisrael: li rosh (a head for Me)."

13 וזהו ענין על כפים חקותיך בחי' אותיות החקוקים בעצמותו ית' משא"כ החותם הוא אותיות החקוקים בדבר נפרד כו'

And this is the matter of "upon [My] palms I have engraved you": the level of letters engraved in His very Essence, may He be blessed; whereas the seal is letters engraved in a separate thing, etc.

ועמ"ש ע"פ אם בחקתי תלכו וע"פ זאת חקת התורה והוא ענין גליף גליפו בטהירו עילאה שלמעלה מהחכמה ושם שרש נש"י [נשמות ישראל] כו':

And see what is written on the verse "If you walk in My statutes," and on the verse "This is the statute of the Torah." And this is the matter of "He engraved engravings in the supernal luster," which is above Chochmah (wisdom), and there is the root of the souls of Israel, etc.

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/likkutei-torah/shir-hashirim/36/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok